

Helligdomme. Da han, ledsaget af en af Emirens Folk, vilde besøge det historisk berømte Gravkammer i Højskolen (Medressen) Mir Arab, maatte han skyndsomst forlade det, da der havde samlet sig en stor Hob af Fanatikere, som traadte meget truende op og ikke som ellers vilde lade sig berolige med nogle Almisser. Det lykkedes ham og hans Ledsagere netop at slippe bort, inden det kom til Haandgriberligheder. Muligvis blev dog Stedet af Befolkningen betragtet som et af de helligste af alle Byens hellige Steder.

Besøgene paa Kirkegaarden var heller ikke fri for Ulemper, dels paa Grund af Hundene, som holdt til der og altid var rede til Angreb, og dels paa Grund af, at baade Gravstenene og Træerne paa Helgeners Grave, samt de Jakoksehaler, som prydede disse, ofte var besmurede med Materie fra Saa-rene paa de syge, som søgte Helbredelse ved dem, saa at man maatte tage sig nøje i Agt for at berøre dem.

Værket er smukt illustreret med særdeles vel udførte Afbildninger og er ledsaget af et stort Kort over Bokhara.

Emil Madsen.

Populära etnologiska skrifter, utgifna under redaktion af professor C. V. Hartman, intendent ved Riksmuseets etnografiska Afdelning. No. 1—6 (8°). Stockholm 1911.

Under ovennævnte Fællestitel er der paabegyndt et Populariseringsforetagende af en Art, hvortil der længe har været Trang. Det skal være en Række af Folkelivs- og Kulturskildringer, især fra uden-europæiske Lande, Originalfremstillinger eller Oversættelser i det svenske Sprog af alment etnologisk og folkloristisk Indhold. Man vil finde Æmner fra fjærne eller fortidige Folk, af deres Kunst, Industri, Samfundsskikke, Religion osv. Forfattere fra mange forskellige Lande har lovet Bidrag. Det er Hensigten at udsende seks Hæfter om Aaret.

De første Hæfter er af en mere alment indledende Karakter. No. 1 indeholder en selvstændig Udgave af Hjalmar Stolpe's »Utvecklingsföreltelser i Naturfolkens Ornamantik«, samt en Biografi over denne i 1905 afdøde Videnskabsmand af G. Retzius. Stolpe's Arbejde, der fremkom i »Ymer« i 1890—91, har ved Siden af hans senere »Studier i amerikansk Ornamantik« brudt en ny Bane indenfor den moderne etnografiske Videnskab. Han paa-

viste med større Tydelighed, end det før var udtalt, at alle de Ornamenter og dekorative Figurer, som vi i broget Mængde finder paa Naturfolkens Redskaber og som gaar forud for vor egen Kulturs Ornamantik, ikke er tilfældige Fantasiprodukter, men er udviklede af Grundmotiver, der er laante fra Naturen; de udtrykker altsaa oprindelig en bestemt Ide, idet de gengiver Planter, Dyr, Mennesker eller lignende, som er blevet stiliserede og i Tidens Løb ændrede indtil Ukendelighed, saa at kun et stereotypt Ornament bliver tilbage. Gennem Bogens talrige Illustrationer er det let at følge Beskrivelsen af Ornamenternes Udvikling.

Det næste Hæfte (der udkommer snart) vil indeholde en Oversættelse af Franz Boas's »Ornamantik-studiets Udvikling og nuværende Standpunkt«. No. 3 gengiver Afhandlinger af A. C. Haddon: »Vetenskapen om Människan« og af E. Seler om »Arkeologiens Problem«. Derefter følger et bredere anlagt Arbejde af Gaston Backman om »Människans Förhistorie« (1ste Del: »Den äldre stenaldern«), som ved sin klare og elegante Fremstilling og sine talrige fortrinlige Illustrationer bør finde Paaskønnelse blandt alle dem, der ønsker at følge med i de senere Aars fremskridende Kendskab til Menneskeslægtens første Optræden paa Jorden. Det er en Haandbog over de senere Aars antropologiske og etnografiske Dyblagsfund og Grottefund. Efter en Indledning om Menneskeslægtens Alder, de arkæologiske Systemer og den forhistoriske Kronologi, gør Forf. (hvis anatomiske Forkundskaber her kommer ham til Nytte) nærmere rede for Fundene fra Heidelberg, Neanderthal, Galley-Hill, Aurignac, Grimaldi, Cro-Magnon osv. og drøfter de derved vundne Bidrag til Kundskaben om de ældste Menneskeracer.

Om Japanernes Kultur handler Ida Trotzig's »Cha-no-yu, Japanernas Teceremoni«, som meget omhyggeligt, paa Grundlag af et dybtgaaende Kendskab til Nationens Liv, beskriver de ældgamle Skikke, der knytter sig til Tedrikningens højtidelige Akt. Det er Meningen efterhaanden at offentliggøre en Række lignende Bidrag fra Asien og de andre Verdensdele af svenske Forfattere, Missionærer, Videnskabsmænd og andre, der gennem mange Aars Ophold er blevne fortrolige med de Indfødtes Liv.

Man maa haabe, at disse nyttige, smukt illustrerede og billige Smaabøger maa finde Vej til alle de mange i de nordiske Lande, der interesserer sig for saadanne Æmner. Vi har længe trængt til et

Magasin af denne Art, der sætter os ind i Resultaterne af den moderne Etnografi og som bringer nyttige og paalidelige Monografier fra Alverdens fjærne, mere eller mindre primitive Folkeslag.

W. Thalbitzer.

George Grant Mac Curdy: A Study of Chiriquian Antiquities. (Memoirs of the Connecticut Academy of Arts and Sciences. Vol. III). New Haven, Conn. 1911. — 384 Tekstfigurer og 49 Tavler. — 250 S. 4°.

Et Værk, der er Frugten af mange Aars Studier, vistnok den grundigste, mest omfattende Undersøgelse af oldamerikansk Keramik, der eksisterer. Materialet er anseeligt (over 3000 Genstande), endskønt der her i dette Værk kun beskrives Oldsager, især keramiske, der er udgravne i Provinsen Chiriqui i Republiken Panama (ca. 8½° n. Br.). De fleste

af dem er ved Køb erhvervede til Yale Universitets Samlinger, hvor Mac Curdy har studeret dem. I Chiriqui har der engang boet et Folk med en højt udviklet keramisk Kunst. Værkets Illustrationer viser os Lerkar og Vaser af mangfoldige Former, ofte meget smukt ornamenterede. Forf. har særlig samlet sin Opmærksomhed paa Studiet af denne Kunst, og han har i dette Værk underbygget sine tidligere fremsatte Teorier om de dekorative Motivers Udvikling fra visse Dyreformer, særlig fra Alligatoren, med et ganske overbevisende Materiale. Han har dermed videreført det beskrivende Arbejde af Oldsager fra disse Egne (Costa Rica indbefattet), der tidligere var indledet af amerikanske Arkæologer, som selv havde foretaget Udgravninger sammesteds (Meritt, Bateman o. fl.), samt senere fortsat ved den svenske Etnograf C. V. Hartman's betydningsfulde Udgravninger i Costa Rica, (»Archæological researches in Costa Rica«, Stockholm 1901).

W. Thalbitzer.

Ny Literatur.

(Indkommet til Det kongelige danske geografiske Selskab.)

Evropa.

Søllerød Sogn i Fortid og Nutid, af Eiler Nystrom, 8°, 295 S. med talm. Illustr. og 2 Kort.

Bostadsförhållanden i Finlands Landkommuner År 1901, II, af Hannes Gebhard 1910, 8°, 145 S.

Atlas öfver Finland I og II (Tekst) Selskapet för Finlands Geografi 1910, 8°, henhv. 661 og 685 S. med talm. Illustr. og Kort.

Eisverhältnisse im finnischen Meerbusen und im nördlichen Teile der Ostsee, von Hugo Karstens, 4°, 91 S. og 5 Kort.

Kristiania Universitets Ethnografiske Samlinger, 1857—1907, af Dr. Yngvar Nielsen, 8°, med talm. Illustr.

Jahrbuch des Norwegischen Meteorologischen Instituts 1904—1910.

Lunds Universitets Aarskrift, H. VI, 1. og 2. Afd. 1910, 4°, henhv. 732 og 520 S. med talm. Illustr.

Asien.

The Emir of Bokhara and his Country, by O. Olufsen, st. 8°, 599 S. med talm. Illustr. og 1 Kort.

Arabia Petraea, von Alois Musil:

I. Moab, topographischer Reisebericht, 1907, 8°, 443 S. med talm. Illustr.

II. Edom, topographischer Reisebericht, 1. og 2. Del 1907 og 1908, 8°, henhv. 343 og 299 S. med talm. Illustr. og 2 Kort.

III. Ethnologischer Reisebericht, 1908, 8°, 550 S. med talm. Illustr.

The Condition of Barren Island in 1846, as described by Officers of the Danish Corvette »Galathea«, F. R. Mallet, 8°, 3 S.

Die botanischen Ergeb. meiner Exped. nach Siam, von Dr. Hosseus, 8°, 100 S.

Amerika.

Bureau of American Ethnology, Bull. 44 og 51, by Jesse Walter Tenkes, 8°, henhv. 108 og 82 S. med Illustr. og 2 Kort.